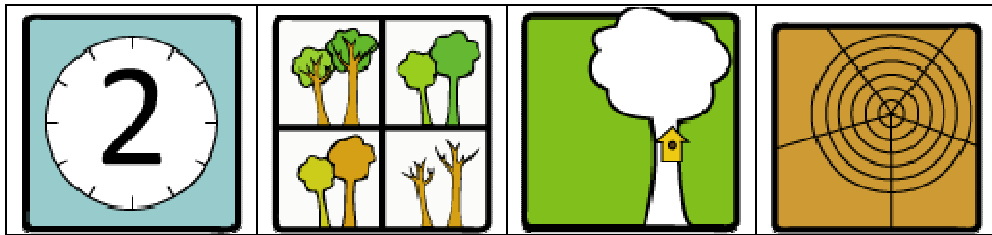

Wij stellen u voor: 'het bosmuseum'!

Leerdoelen:

- De leerlingen leren gericht waarnemen met alle zintuigen.
- De leerlingen tonen een explorerende en experimenterende aanpak om meer te weten te komen over de natuur.
- De leerlingen kunnen verschillen onderscheiden in geluid, geur, kleur, smaak en voelen.
- De leerlingen kunnen veel voorkomende planten en dieren uit hun omgeving herkennen en benoemen.
- De leerlingen kunnen aangeven dat planten soms nuttig, soms gevaarlijk zijn voor de mens.
- De leerlingen kunnen met behulp van een volwassene, eenvoudige bronnen hanteren om meer te weten te komen over de natuur.
- De leerlingen kunnen planten/dieren met elkaar vergelijken op basis van minstens 1 gegeven criterium.
- De leerlingen kunnen uit minstens twee verschillende biotopen (berm en bos) uit hun omgeving enkele veel voorkomende organismen opnoemen.

Samenvatting:

Wist je dat er in het bos ontelbaar veel schatten verborgen zitten? Niet enkel mooie, kunstige of kostbare schatten, maar ook een schat aan informatie! We vinden er sporen uit het verleden en van het leven in het bos, ontelbaar veel dieren en planten... Daarnaast is het bos de plek bij uitstek om alle mogelijke vormen, kleuren, geuren of smaken terug te vinden. Zou het niet leuk zijn om enkele schatten uit het bos tentoon te stellen? Tijdens deze activiteit maken we ons eigen 'bosmuseum'.

Uitgewerkte activiteit:

Werkvorm: verhalend ontwerpen, spelvorm, onderzoek, zelfstandig werken, muzische werkvormen (beeldende vorming en drama)

Materiaal en voorbereiding:

Voorbereiding:

- De leerkracht zorgt voor een geschikt terrein.
- De leerkracht neemt de lijst van het museum grondig door en bekijkt de bijlagen over bodemdieren en eetbare planten vooraf.
- De leerkracht print de bijlagen over bodemdieren en eetbare planten uit in kleur (evt. in mapjes / lamineren).
- De leerkracht print de voedselpiramide in bijlage
- De leerkracht zorgt voor onderstaand materiaal.

Materiaal:

- Tekenbladen (voor kunstwerken) en eventueel ook verf
- Prenten van bodemdieren en eetbare planten
- Lijst met voorbeelden van museumartikelen (minstens A3 formaat)
- Voedselpiramide (A3 formaat)
- Loupepotjes
- Enkele eierdoosjes
- Stiften en stevig papier voor naamkaartjes

Verloop activiteit:

De leerkracht leidt de activiteit in.

“Wist je dat er in het bos ontelbaar veel schatten verborgen zitten? Geen schatkisten vol goud, maar wel een ongelooflijke rijkdom! Waaruit denken jullie dat deze rijkdom bestaan?”

(De leerlingen sommen op, de leerkracht vult aan)

“In het bos vinden we niet enkel mooie, kunstige of kostbare natuurschatten, maar ook een schat aan informatie! We vinden er sporen over het verleden en het leven in het bos, sporen van dieren en van planten. Daarnaast is het bos de plek bij uitstek om alle mogelijke vormen, kleuren, geuren of smaken terug te vinden.

Denken jullie dat de grote mensen of andere kinderen weten dat een bos zo waardevol is? En zouden ze wel goed beseffen dat er zoveel schatten in het bos verborgen zitten?

Zou het niet leuk zijn om aan de buitenwereld te tonen hoe waardevol het bos is en enkele schatten uit het bos tentoon te stellen? Wat denken jullie ervan om ons eigen ‘bosmuseum’ te maken? Straks kunnen we dan een rondleiding geven voor de andere klas(sen).”

De leerkracht polst vooraf hoe de leerlingen de invulling van hun bosmuseum opvatten.

“Wat zouden jullie zoal in het museum tentoon willen stellen? Zijn er dingen waar jullie aan denken?”

De leerkracht selecteert enkele ideeën van de leerlingen en vult verder aan met de voorbeelden van op de lijst. Als houvast overhandigt de leerkracht de voorbeeldlijst aan de leerlingen.

Vervolgens wijst de leerkracht de leerlingen erop dat ze goed zullen moeten samenwerken en de taken verdelen. Er moet immers van alles gebeuren op korte tijd!

- Enkele leerlingen zorgen voor de 'tentoonstellingsruimte', er moeten een 'inkom' zijn en de bezoekers moeten een duidelijk parcours kunnen volgen.
- Er zullen ook leerlingen moeten samenwerken om de museumstukken zelf te maken (de leerkracht houdt bij wat de leerlingen reeds maakten en wat niet). De lijst in bijlage kan dienen als houvast, maar de leerlingen zijn vrij om nog extra, andere dingen te maken.

Enmaal de leerlingen klaar zijn met de samenstelling en opstelling van hun nieuwe museum, worden ze voor hun moeite beloond. De activiteit wordt afgerond met een bezoek aan het kersverse bosmuseum. De leerlingen leiden elkaar (of een andere klas) rond en geven uitleg over hun 'museumstukken'.

Extra: tijdens het bezoek kunnen ook foto's gemaakt worden van de museumstukken. Deze foto's kunnen onder de noemer 'online bosmuseum catalogus' op de site of blog van de school/klas verschijnen.

Tip: Normaal gezien zullen de leerlingen onderling de taken verdelen. Verloopt dit nogal stroef? Dan kan de leerkracht coördineren en zorgen dat alle leerlingen steeds met een opdracht bezig zijn.

Uitbreiding: integratie EDO:

Deze activiteit leunt aan bij de werkvorm van 'verhalend ontwerpen'. De leerlingen krijgen een aanzet en moeten vervolgens zelfstandig aan de slag. De activiteit wordt ingekleed, zodat de leerlingen zelf deel uitmaken van het verhaal. De betrokkenheid is groot, wat zorgt voor extra motivatie van de leerlingen.

Ondanks het feit dat deze activiteit gericht is op één thema (de inkleding van een museum) kunnen we toch spreken van geïntegreerd werken. Er wordt zowel aan de leerdoelen van wereldoriëntatie, als aan die van taal en van muzische vorming e.d. gewerkt (kunstwerkjes, elkaar rondleidingen in het museum enz.)

Uitbreiding:

Deze activiteit kan trouwens nog veel verder gaan dan hierboven wordt omschreven. We sommen hieronder enkele mogelijkheden op... Let wel op, van zodra de intrinsieke motivatie van de leerlingen verzwakt, wordt het tijd om af te ronden. Daarnaast is het bij verhalend ontwerpen belangrijk dat de leerkracht slechts 'een aanzet' geeft, de invulling gebeurt door de leerlingen.

- Fotoreportage of catalogus van museum maken (voor in museumshop)
- Website maken over het museum met openingsuren e.d.
- Gidsbeurt geven doorheen het museum.
- Officieel uitnodigen (mondeling) van de andere leerlingen / ouders van de school.
- Flyer ter promotie van bosmuseum ontwerpen.
- Uitrekenen hoeveel bezoekers ze in het totaal over de vloer kregen.
- Receptie organiseren ter opening van museum.
- Recensie in de krant – schoolkrant schrijven.
- Artikel- en fotowand maken met info over belang van bos.

Bijlagen:

- Voorbeeldlijst van museumstukken
- Bodemdieren herkennen
- Eetbare planten herkennen
- Voedselpiramide op A3-formaat

Gelinkte activiteiten en leerdoelen:

- 1ste graad, levende natuur: kriebelbeestjes vangen
- 1ste, 2de en 3de graad, vakoverschrijdend: land art
- 2de en 3de graad, levende natuur, mens en gezondheid en vakoverschrijdend: 'Roodkapje vult haar mandje', een activiteit over eetbare en giftige planten, vruchten...

Wij stellen u voor: 'HET BOSMUSEUM!'

Voorbeelden van museumstukken:

- De trots van het museum: 'land art', een kunstwerk van natuurlijke materialen.
→ Je maakt een kunstwerk met de natuur, in de natuur. Je mag alles wat je vindt in de natuur gebruiken, maar er worden geen planten of vruchten afgetrokken.
- De schatkist vol gevoelens
→ Het bos barst van verschillende gevoelens: zacht, hard, koud, warm, prikkend, stekelig, wollig, slijmerig, droog, nat, ruw, glad.... Kan jij er enkele terugvinden in de natuur? Verzamel zoveel mogelijk gevoelens in eierdoozjes.
- Het mysterieuze kleurenpalet
→ Het bos zit ook vol met kleuren! Kijk maar eens goed rondom jou. Vind je iets rood, paars, geel, blauw, wit en grijs? Verzamel de kleuren in een eierdoozje. Wees wel voorzichtig met de levende natuur!
- De schilderijtjes van de 4 seizoenen: 'Lente', 'Herfst', 'Winter' en 'Zomer'.
→ Wist je dat je geen verfborstels (en eigenlijk ook geen verf) nodig hebt om een kunstwerk te maken? Je kan ook schilderen of tekenen met de materialen uit de natuur. Maak mini-schilderij of tekening over elk seizoen. Denk na over de kleuren en het materiaal dat je gebruikt. Zo kan de lente heel fris en fijn zijn, in tegenstelling tot de bruine, grove herfst.
- De kast van kleine, levende natuur.
→ Het bos krioelt van het leven, kijk maar eens goed in het rond! Je vindt ze onder de grond, onder takken en stenen, onder schors en in de bomen... Het mogen dode kriebeldiertjes zijn, maar ook levende, dan laten we ze bij sluitingstijd van het museum terug vrij. Let wel op: wanneer je de diertjes vangt, probeer ze zo voorzichtig mogelijk in een loupepotje te steken.

Hieronder vinden jullie een lijst van de diertjes die jullie mogen verzamelen. Vergeet niet om elk diertje van een naamkaartje te voorzien. Ken je het diertje niet bij naam? Dan kan je een zoekkaart gebruiken.
Duizendpoot, miljoenpoot, spin, pissebed, oorworm, mier, naaktslak en huisjesslak, kever, regenworm... (voor foto's zie bijlage)
- Het bos als supermarkt.

Vroeger gingen de mensen vaak naar het bos om eten te zoeken. Tegenwoordig gaan we naar de supermarkt. In deze afdeling van het museum stellen we de 'eetbare natuur' tentoon, zodat we niet vergeten dat heel wat voedsel uit het bos komt. Stel je voor dat we binnen 100 jaar zouden denken dat bosbessen aan de winkelrekken groeien. Enkele eetbare planten zijn duizendblad, brandnetel, paardenbloem, klaver (witte en rode), daslook, madeliefje, look zonder look, maarts viooltje, paarse smeerwortel, vlier, witte dovenetel... (zie foto's in bijlage) Eetbare vruchten zijn bijv. tamme kastanje, hazelnoot en beukenootjes enz.

o De 'Voedselpiramide'

In de natuur zijn heel veel diertjes en plantjes afhankelijk van elkaar. De groene blaadjes van planten en bomen hebben de zon nodig om te groeien. Sommige diertjes hebben diezelfde groene blaadjes nodig om op te eten en nog andere dieren eten dan weer planteneters. Ga op zoek in de natuur en bedek de piramide met echte voorbeeldjes! Blaadjes en planten vinden is niet moeilijk, maar welke diertjes zouden hiervan eten?

o De sporenspeurdersafdeling

Vinden jullie voetsporen van dieren of mensen? Zijn er misschien konijnen, hazen, eekhoortjes, muizen, vogels, vossen of zelfs reetjes gepasseerd? Of vinden jullie misschien sporen van 'vraat'? Dit kan een roofvogel zijn die een duif gepluimd heeft of een schedeltje van een muis. Sporen kunnen haartjes zijn, pluimpjes, omgewoelde plekjes, nestjes of hollen in bomen... Succes met de speurtocht!